

Økonomi og ledelse

Begræns mængden af støv fra din landbrugsbedrift

Arbejde med bl.a. foder, hø og halm udvikler støv, som kan være til gene i lokalmiljøet og have konsekvenser for sundheden. Derfor indgår støv også i miljøgodkendelsen. Læs her, hvordan du begrænser mængden af støv fra din bedrift bedst muligt.

Viden om

Det er måske ikke noget, man som landmand tænker over i det daglige – men faktisk er der flere opgaver i forbindelse med landbrugsdrift, som danner støv, der kan have skadelig effekt. Det drejer sig om støv, der ikke alene kan virke generende, men som også kan have konsekvenser for sundheden hos både medarbejdere på bedriften, i lokalbefolkningen og i befolkningen som helhed. Derfor indebærer en miljøgodkendelse af bedriften da også en vurdering af, om produktionen giver anledning til generende støv.

De arbejdsopgaver, hvor der typisk opstår støv, er ved arbejdet med korn, foderstoffer, hø og halm m.m. Ved transport til og fra bedriften vil støvet oftest være i form af lidt grovere partikler, mens der ved arbejdet med dyr, foder og strøelse i staldene kan opstå meget fint organisk støv (partikler under 2,5 µm i diameter).

Støv til gene for både mennesker og miljø

Grovere støvpartikler kan virke generende for de nære omgivelser. Fx hvis fx støvet spredes til naboer og lægger sig på biler, ruder og vasketøj m.m.

Fine partikler kan være en gene for arbejdsmiljøet i stalden, men kan også spredes over lange afstande til omgivelserne via ventilation eller fra åbne stalde. Det er fastslået, at nogle af de mest skadelige, luftforurenende stoffer bl.a. er de fine partikler med en diameter under 2,5 µm (PM 2,5). De fine partikler består af forskellige stoffer, herunder primære partikler som fx organisk støv fra husdyrproduktionen. De fine partikler kan holde sig svævende i flere uger og dermed transporteres over adskillige tusinde kilometer.

6 % af de fine partikler i luften over Danmark kommer fra landbruget, mens størstedelen stammer fra forbrændingsprocesser i Nordeuropa.

“

6 % af de fine – og mest skadelige - partikler i luften over Danmark kommer fra landbruget, mens størstedelen stammer fra forbrændingsprocesser i Nordeuropa.

Støv indgår i lovgivningen og omfatter alle brug med krav om miljøgodkendelse

Husdyrbrug i Danmark er generelt underlagt en detaljeret miljøregulering med fokus på at begrænse emissioner. Derfor er beliggenheden af husdyrbrugene bl.a. styret af afstandskrav, harmonikrav og lugtgenekrav. Det er med til at reducere risikoen for, at naboer føler sig generet af støv.

Desuden stilles der krav om at bedrifterne anvender teknologier og management, som reducerer forurening og forureningsrisiko, herunder også tiltag, der har en støvreducerende effekt. Støv indgår også som element i Husdyrbekendtgørelsen. Du kan se hvilke paragraffer sidst i artiklen^[1].

Danmark er desuden omfattet af EU's luftkvalitetsdirektiv, der bl.a. indebærer et krav om monitorering af luftforureninger, der vurderes at kunne have sundhedsmæssig relevans. Der er fastsat grænse- og målværdier for flere af de målte stoffer, og miljøgodkendelse indebærer, at det skal vurderes, om produktionen giver anledning til støv, der kan påvirke omgivelserne. Det gælder også for de husdyrbrug, der er omfattet af krav om miljøgodkendelse eller -tilladelse. Det vil sige stort set alle erhvervsmæssige dyrehold.

Tiltag som begrænser mængden af støv

Hensynet til naboer og sundheden er vigtigt, og meget kan gøres for at reducere generne:

- Overbrusning eller sprøjtning med vandtåger eller olie
- Anvendelse af luftrensningssystemer
- Brug af vådfoder eller foderpiller
- Afskærmning af foderudløb til fodervogn
- Strøning fra lav højde evt. med greb
- Anvendelse og renholdelse af støvfiltre
- Renholdelse af gulve og inventar
- Vask eller støvsugning - ikke fejning
- Overdækning af markstak, grovfoder og fast gødning
- Renholdelse af befæstede arealer
- Kørsel ved lav hastighed på tørre, ikke befæstede eller midlertidigt snavsede transportveje
- Opmærksomhed på vejr og vind ved omlæsning og indblæsning af foder
- Anvendelse af støvseparator på halmsnitteren.

Referencer

¹Paragraffer i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen med relevans for støv

§ 34. Kommunalbestyrelsen skal ved afgørelsen om godkendelse og tilladelse efter §§ 16 a eller 16 b i husdyrbrugloven vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig [...]

4) lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v. [...]

§ 36. Kommunalbestyrelsen skal på grundlag af vurderingen efter §§ 34 og 35 fastsætte de vilkår efter § 27, stk. 1, i husdyrbrugloven, der sikrer, at husdyrbruget med det ansøgte ikke vil have væsentlig virkning på miljøet.

For de store husdyrbrug omfattet af IE-direktivet gælder der specifikke supplerende krav om begrænsning af støvforurening fra staldanlægget

§ 48. IE-husdyrbrug skal for at reducere støvemissioner fra staldanlæg enten reducere støvproduktionen fra foder og strøelse, anvende en metode til at binde støv i staldanlæggene eller behandle afgangsluft fra staldanlæggene ved hjælp af et luftrensningssystem.

Emneord

Tema: Arbejdsmiljø

Arbejdsmiljø og arbejdssikkerhed på landbrugsbedrifter handler i høj grad om at udvise rettidig omhu og passe på sig selv, familien, de ansatte og hvem der ellers har sin gang på gården. Ved at være forberedt kan rigtig mange ulykker undgås.

Publiceret: 15. december 2020

Sidst bekræftet/revideret: 15. december 2020

Vil du vide mere?

Winnie Heltborg

Specialkonsulent, Natur

SEGES

whb@seges.dk

+45 87405 554

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A. SEGES

Agro Food Park 15

8200 Aarhus N

Tlf. 87 40 50 00

Fax. 87 40 50 10

Email info@seges.dk

